

POWIAT
KIELECKI

Świętokrzyskie Centrum
Matki i Noworodka
Szpital Specjalistyczny w Kielcach

**RAPORT O SYTUACJI
EKONOMICZNO - FINANSOWEJ**

ŚWIĘTOKRZYSKIEGO CENTRUM MATKI I NOWORODKA
SZPITAL SPECJALISTYCZNY W KIELCACH

ZA ROK 2021

Wprowadzenie

Art. 53a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 160) zobowiązuje kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej do sporządzenia i przekazania podmiotowi tworzącemu raportu o sytuacji ekonomiczno-finansowej zakładu w terminie do dnia 30 czerwca 2022 r. Niniejszy raport składa się z trzech podstawowych elementów:

- **analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej** za 2021 rok
- **prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej** na lata 2022-2024 wraz z opisem założeń,
- **informacji o istotnych zdarzeniach** mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Analiza i prognoza opierają się na wskaźnikach ekonomiczno-finansowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 832).

Przedmiotem działalności Świętokrzyskiego Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach, zgodnie ze statutem, jest świadczenie usług leczniczo zapobiegawczych w zakresie przewidzianym dla szpitali o profilu położniczo-ginekologicznym z całodobowymi świadczeniami zdrowotnymi dla matki i dziecka, jak również w zakresie przewidzianym dla lecznictwa otwartego w specjalistycznych poradniach przyszpitalnych.

Szpital realizuje swoje zadania dotyczące m.in.:

- lecznictwa zamkniętego – 3 oddziały szpitalne liczące 146 łóżek
- lecznictwa ambulatoryjnego – 6 poradni przyszpitalnych
- badań diagnostycznych
- programów profilaktyki i promocji zdrowia

Na dzień 31.12.2021 r. zatrudnienie wyniosło 349,19 etaty, w tym 12 osób zatrudnionych było na zastępstwo.

1. Analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej za rok 2020

Rok 2021 Szpital zakończył **zyskiem netto w wysokości 100.625,08 zł**. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji finansowej jednostki oraz kwoty poszczególnych pozycji aktywów, pasywów, przychodów i kosztów osiągniętych w roku 2021 zawiera sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 31.12.2021 r, złożone do Starostwa Powiatowego w Kielcach 30.04.2022 r.

Struktura przychodów:

Najważniejsze przychody jednostki wynikają z umów zawartych ze Świętokrzyskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ na wykonywanie świadczeń opieki zdrowotnej. Przychód ten stanowi 94,72% wszystkich przychodów jednostki. Pozostałe przychody stanowią nieznaczną część przychodów Szpitala, związane są m.in. ze świadczeniem usług medycznych innym Zakładom Opieki Zdrowotnej

i osobom fizycznym (0,75%) , refundacją przez MZ wynagrodzeń stażystów (1,06%), usługami w zakresie kształcenia (0,34%) czy otrzymanymi dotacjami (2,79%).

W związku z trwającą nadal sytuacją, związaną z epidemią koronawirusa Szpital , w porozumieniu z Organem Założycielskim, Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego oraz Centralą NFZ zmuszony był do podjęcia działań w zakresie częściowego ograniczenia prowadzonej działalności . Okresowo wstrzymane zostały planowe zabiegi operacyjne, porody rodzinne (generujące dodatkowe przychody), komercyjne badania laboratoryjne, Szkoła Rodzenia działała w formie on-line.

Należy za to podkreślić, iż placówka nasza zaangażowała się w Program Szczepień przeciw Covid-19 . Szpital zorganizował największy w województwie świętokrzyskim punkt szczepień, w którym zaszczepiono ponad 90 tysięcy osób. Działalność ta przyniosła dodatkowy przychód w wysokości ponad 2.850.000 zł. Dochód z tego tytułu pozwolił nam zrekompensować zwiększone koszty działalności jednostki spowodowane wzrostem cen towarów i usług.

Biorąc pod uwagę, iż znaczna część przychodów w roku 2019 (stan przed epidemią COVID-19) była przychodami ponadlimitowanymi, które związane są bezpośrednio z dużą ilością pacjentów i wykonywanych procedur medycznych, trwający stan pandemii z pewnością wpłynął na pogorszenie stanu finansów Szpitala.

Należy podkreślić, że NFZ, który jest głównym płatnikiem usług medycznych, za okres ostatnich 5 lat podniósł **tylko o 3%** stawkę za procedury w zakresie położnictwa i neonatologii, które stanowią 75% udzielanych przez szpital świadczeń. Dla porównania świadczenia ryczałtowe takie jak chirurgia czy interna zostały podniesione o **14%**. Dla naszej placówki to strata w wysokości prawie **6 mln.** złotych rocznie. Jeśli by nie pomoc Organu Tworzącego czyli Starostwa Powiatowego w Kielcach, które zakupiło szpitalowi duże ilości nie tylko sprzętu, ale też jednorazowych materiałów medycznych czy środków ochrony indywidualnej, sytuacja finansowa placówki była by zdecydowanie gorsza.

Struktura kosztów:

Największe koszty jednostki to koszty osobowe w tym:

- wynagrodzenia – 50,71%
- pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy) - 8,94%
- dyżury medyczne- 6,17 %
- odpis na ZFŚS- 1,01%
- szkolenia, odzież robocza i inne świadczenia na rzecz pracowników – 0,22%

Stanowią one ponad 67% wszystkich kosztów Szpitala. Jednakże głównym zasobem jednostki, która jest Szpitalem z III najwyższym poziomem referencyjnym jest kapitał ludzki – wysoko wykwalifikowany personel medyczny. Wartość tych kosztów rośnie najszybciej w strukturze wszystkich obciążeń jednostki. Należy także dodać, iż od marca 2020 roku , a więc od okresu wprowadzenia stanu pandemii, koszty osobowe w związku z koniecznością wdrożenia specjalnych

procedur epidemiologicznych oraz koniecznością zabezpieczenia pełnej obsady (kwarantanny, izolacje personelu medycznego) zdecydowanie wzrosły. Wysokość dodatkowych środków na realizację tych zadań to kwota ponad 1.000.000 zł.

Zużycie materiałów stanowi w strukturze całości kosztów 11,34% , z czego największą pozycją są leki (3,32%), odczynniki (2,01%), i sprzęt medyczny (3,12%).

Usługi obce stanowią 22,54% wszystkich kosztów szpitala. Największymi kosztami w tym rodzaju są: procedury medyczne wykonywane przez jednostki zewnętrzne- badania laboratoryjne i konsultacje medyczne (6,17%) oraz dyżury kontraktowe lekarzy (11,60% , w roku 2020- 6,44%).

Koszty żywienia pacjentów to 1,29% całości kosztów, usługi pralnicze 0,82%, konserwacja i naprawa sprzętu 0,27%.

Z pozostałych kosztów największą pozycję stanowi amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (3,97%), ubezpieczenie szpitala (0,73%).

Stan należności i zobowiązań:

Na dzień 31.12.2021 r. roku należności krótkoterminowe netto zaprezentowane w bilansie wynosiły **5.655.856,69 zł**. Główną pozycję stanowią należności z tytułu dostaw i usług, a największym ich dłużnikiem był Narodowy Fundusz Zdrowia (4.649.637,25 zł).

Wartość netto należności krótkoterminowych z tytułu dostaw towarów i usług na dn. 31.12.2021 r. wyniosła 4.653.829,86 zł. Utworzony w latach poprzednich odpis aktualizujący na należności , których otrzymanie jest wątpliwe na kwotę 3.749,99 zł - NZOZ Centrum Usług został częściowo rozwiązany ze względu na spłacenie kwoty 2.173,95 zł. (w 2021 r. spłacono 606,08 zł.)– na dzień 31-12-2021 r. pozostało 1.576,04 zł. łączna kwota odpisów aktualizujących należności wynosi 602.026,34 zł. w tym 600.450,30 zł. – dotyczy należności od firmy Grupa 3J S.A w upadłości likwidacyjnej (należności z tyt. naliczonych przez Szpital kar umownych dot. opóźnień w budowie Bloku Operacyjnego). Należności wymagalne wyniosły 893,35 zł.

Szpital nie posiada zobowiązań długoterminowych. Zobowiązania krótkoterminowe wyniosły na dzień bilansowy 7.482.819,45 w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług to kwota 2.179.584,59 zł. , zobowiązania z tyt. zakupu środków trwałych 1.020.517,57 zł. Pozostałe zobowiązania z tyt. wynagrodzeń, podatków, składek ZUS, związane są z księgowaniem wypłaty wynagrodzeń w terminach do dn. 10 następnego miesiąca po okresie rozliczeniowym.

Zobowiązania wymagalne dotyczą tylko dostawców towarów i usług i wyniosły na dn. 31.12.2021 r. 269.960,24 zł. , co potwierdza dobrą płynność finansową jednostki.

Szpital nie posiada zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

W oparciu o dane zawarte w w/w sprawozdaniu finansowym za rok 2021 Szpital osiągnął następujące wskaźniki finansowe:

Tabela podsumowująca wyniki oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej			
Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika	Ocena
1.Wskaźniki zyskowności	1.wskaźnik zyskowności netto (%)	0,179	3
	2.wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	0,188	3
	3. wskaźnik zyskowności aktywów (%)	0,277	3
1. Razem:			9
2.Wskaźniki płynności	1.wskaźnik bieżącej płynności	1,43	8
	2.wskaźnik szybkiej płynności	1,32	13
2. Razem:			21
3.Wskaźniki efektywności	1.wskaźnik rotacji należności (w dniach)	31,5	3
	2.wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	13,99	7
3. Razem:			10
4.Wskaźniki zadłużenia	1.wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	27,90	10
	2. wskaźnik wypłacalności	1,01	6
4.Razem			16
łącna wartość punktów			56

W wyniku analizy wskaźników sporządzonej na podstawie sprawozdania finansowego za rok 2021, przy zastosowaniu metody punktowej uzyskano 56 punkty ,co stanowi 79,99% maksymalnej wartości liczby punktów możliwej do uzyskania i świadczy o stabilności ekonomiczno- finansowej jednostki (w roku 2020 uzyskano 53 punkty tj. 75,71%, w roku 2019 uzyskano 62 punkty tj. 88,57%, w roku 2018 uzyskano 53 punkty, co stanowiło 75,71% wartości maksymalnej)

Wskaźniki zyskowności określają zdolność podmiotu do generowania zysków, a tym samym ekonomiczną efektywność jego działalności. Szpital zakończył rok 2021 zyskiem, dzięki czemu wskaźniki zyskowności uległy znacznej poprawie

Wskaźniki płynności określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań krótkoterminowych. Wskaźnik płynności bieżącej, określający zdolność do spłaty zobowiązań krótkoterminowych poprzez upłynienie wszystkich środków obrotowych osiągnął w 2021 r wartość optymalną, podobnie jak wskaźnik szybkiej płynności określający zdolność podmiotu do spłacenia zobowiązań najbardziej płynnymi aktywami tj. krótkoterminowymi należnościami i aktywami finansowymi.

Wskaźniki efektywności są to przede wszystkim wskaźniki określające szybkość z jaką w przedsiębiorstwie obracane są zapasy, należności i aktywa ogółem, oraz okres po jakim firma przeciętnie spłaca swoje zobowiązania. Wskaźnik rotacji należności określa długość cyklu oczekiwania podmiotu na uzyskane należności za świadczone usługi. Wskaźnik ten wyniósł 31,50 dni, co wskazuje na to, iż Szpital nie ma problemów z ze ściągalsnością swoich należności. Problemem jest natomiast sposób finansowania ZOZ przez Narodowy Fundusz Zdrowia, który z kilkumiesięcznym opóźnieniem realizuje płatności finansowe za tzn. świadczenia ponadlimitowe nie objęte ryczałtem.

Wskaźnik rotacji zobowiązań na poziomie 13 dni określa, jaki okres jest potrzebny podmiotowi do spłacenia swoich zobowiązań krótkoterminowych. Wskazuje on na to, iż Szpital nie ma znacznych trudności w regulowaniu swoich zobowiązań bieżących.

Przy znacznym wzroście kosztów funkcjonowania jednostki i braku pokrycia ich poprzez finansowanie ze środków NFZ, płynność finansową udało się utrzymać na dobrym poziomie niestety kosztem znacznego zmniejszenia w 2021 r. realizacji inwestycji i remontów finansowanych ze środków własnych. Jednakże na ten cel udało się pozyskać środki inwestycyjne w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego oraz dotacji z Budżetu Państwa i Organu Założycielskiego.

Wskaźnik zadłużenia aktywów (zadłużenia ogółem) określa udział wszystkich zobowiązań (kapitałów obcych) w finansowaniu majątku firmy. Szpital uzyskał wartość tego wskaźnika na poziomie 27,90%, co świadczy o wiarygodności firmy.

Wskaźnik wypłacalności określa wielkość funduszy obcych przypadających na jednostkę funduszu własnego. Osiągnięta wartość tj. 1,01 nie wskazuje na możliwość utraty zdolności do regulowania przez podmiot zobowiązań.

Osiągnięte wskaźniki udało się utrzymać na wysokim poziomie zakładanym w raporcie sporządzanym w roku 2019 i 2020.

2. Prognoza sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe wraz z opisem założeń

Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach, planuje utrzymanie w latach 2022 - 2024 osiągniętych dobrych wskaźników ekonomiczno-finansowych przedstawionych w w/w raporcie. Utrzymanie ich na tym poziomie zagwarantuje jednostce prawidłowe funkcjonowanie, terminowe regulowanie zobowiązań oraz utrzymanie wysokiej jakości świadczonych usług medycznych.

Aby uzyskać zakładane wskaźniki:

- wskaźnik zyskowności - powyżej 0
- wskaźnik płynności finansowej - powyżej 1,5
- wskaźnik rotacji zobowiązań - poniżej 60 dni
- wskaźnik rotacji należności - poniżej 45 dni

- wskaźnik zadłużenia – poniżej 40%

- wskaźnik wypłacalności – poniżej 0,5

Przyjęto, iż:

- Wysokość kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia ulegnie zwiększeniu w latach 2022-2024, proporcjonalnie do nakładanych na placówkę dodatkowych zadań i zobowiązań ustawowych oraz pokrycia kosztów wzrostu płac, cen leków, materiałów medycznych i usług oraz innych kosztów .

- Wartości punktu rozliczeniowego zarówno w zakresie lecznictwa zamkniętego jak i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej będzie wzrastać corocznie o realny wskaźnik inflacji co pozwoli na pokrycie wzrostu kosztów funkcjonowania placówki.

- Zaplanowane zadania inwestycyjne w zakresie poprawy infrastruktury leczniczej Centrum oraz zakup niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej będą sfinansowane w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego oraz dotacji Organu Założycielskiego.

- łączna ilość pacjentów leczonych we wszystkich komórkach organizacyjnych Centrum będzie rosnąć o ok. 1,5-3% rocznie, analogicznie do okresu lat 2019 / 2018. (okres 2020/2019 był niemiernodajny statystycznie ze względu na wprowadzone obostrzenia epidemiologiczne)

- Kontynuowane i rozwijane będą działania dotyczące promocji Szpitala oraz świadczonych przez niego usług, zarówno w mediach lokalnych jak i mediach społecznościowych.

- Utrzymany zostanie w pełnym zakresie wdrożony w latach poprzednich system szczegółowego monitorowania i analizy kosztów działalności jednostki.

3. Informacja o istotnych zdarzeniach, które mają wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Placówka nadal posiada stabilną pozycję na rynku usług zdrowotnych w ramach swojej działalności statutowej i w bliższej perspektywie czasowej raczej brak jest medycznych zagrożeń zewnętrznych, które mogłyby mieć znaczący wpływ na pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej.

Szpital jest w trakcie realizacji czterech dużych inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, Budżetu Państwa oraz budżetu Starostwa Powiatowego w Kielcach m.in. przebudowę Bloku Porodowo-Operacyjnego, doposażenie Oddziału OIOM Noworodków w specjalistyczny sprzęt medyczny, utworzenie nowej pracowni rezonansu magnetycznego oraz kompleksowej informatyzacji Szpitala „INPLAMED”. Pozwoli to na znaczną poprawę komfortu i jakości leczenia pacjentów. Jednak ze względu na zwiększoną liczbę leczonych, w ramach głównego profilu działalności - położnictwa i neonatologii oraz spełnienie najwyższych standardów i konieczność dostosowanie się w przyszłości do takich sytuacji epidemiologicznych jak epidemia SARS COV-2, konieczna jest budowa dodatkowego budynku szpitalnego o kubaturze ok. 3.000 m². Szpital wraz z Organem Założycielskim prowadzi już działania zmierzające do pozyskania zewnętrznych środków na sfinansowanie tej inwestycji.

Konieczność realizacji przez Szpital wprowadzonych ustaw i rozporządzeń Ministra Zdrowia dotyczących podniesienia minimalnego wynagrodzenia i wynagrodzeń pracownikom zawodów medycznych spowodowała, że dużą część kosztów tych podwyżek poniosły placówki służby zdrowia. Należy przyjąć, że w przyszłości ustawodawca może postąpić w sposób analogiczny, co spowoduje wzrost kosztów działalności placówki, który nie będzie możliwy do zrekompensowania z dochodów bieżących Szpitala (kontrakt z NFZ stanowi ok. 95% przychodów).

Coroczny ustawowy wzrost minimalnego wynagrodzenia oprócz wzrostu kosztów pracy powoduje również zwiększenie kosztów usług zewnętrznych (żywienie, usługi pralnicze wywóz śmieci itp.). Koszty te dotychczas w całości musiały pokryć jednostka.

Ponadto dużym problemem finansowym okazać się może stały wzrost cen a także ciągła nowelizacja aktów prawnych dotyczących procesu leczenia pacjenta, skutkująca wykonywaniem dodatkowych badań diagnostycznych, zużyciem dodatkowego sprzętu i materiałów jednorazowych, których to płatnik dotychczas nie uwzględniał w wycenie świadczeń. Analizując wzrost kosztów funkcjonowania Szpitala w roku 2021 do roku 2020 największe zwiększenia w tym zakresie nastąpiły w kosztach:

- leki i środki opatrunkowe – 15,36%
- odczynniki -60,97%
- tlenu medycznego – 62,06%
- środki czystości -28,72%
- materiały biurowe i druki – 46,88%
- usługi pocztowe – 9,01%
- usługi bankowe – 234,09%
- wywóz nieczystości i utylizacji odpadów – 10,14%
- dyżury kontraktowe – 111,82%
- zakup procedur medycznych – 28,06%
- usługi dzierżawy sprzętu medycznego – 48,99%
- usługi żywnościowe – 15,65%
- usługi pralnicze – 4,62%
- wynagrodzenia – 8,73%
- świadczenia na rzecz pracowników -10,43%

Reasumując, jeśli nie wzrośnie poziom finansowania świadczeń przez płatnika czyli NFZ nie ma możliwości, aby placówka pomimo swej jak najlepszej pracy bilansowała się i generowała zysk jak to było w latach ubiegłych. Tak ogromny wzrost cen i usług, który przecież wszyscy obserwujemy, musi być zrekompensowany przez wzrost wyceny udzielanych przez szpital świadczeń.